

Oponentský posudek diplomové práce Mgr. Františky Dvorské

„Filmy s romským přízvukem“: Současný stav romské kinematografie a její perspektiva

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
Ústav jižní a centrální Asie

Diplomantka nás v úvodu seznamuje s konceptem „kinematografie s přízvukem“, který si zvolila za teoretické východisko svého přístupu k romské kinematografii a jehož autorem je americký filmový vědec íránského původu Hamid Naficy, profesor na Northwestern University v Evanstonu (diplomantka na straně 9 v poznámce číslo 2 uvádí, že Naficy je „profesor(em) Filmových a mediálních studií na Rice University (Houston, Texas)“, tuto informaci zřejmě čerpá ze staršího textu Jiřího Voráče. Od zimního semestru roku 2010 však Naficy působí na již zmíněné Northwestern University).

Ve své práci se diplomantka dále věnuje tvorbě deseti romských tvůrců, které nejprve krátce představí a pak se v jejich tvorbě snaží najít styčné prvky a společné rysy. Dále se zamýšlí nad specifičností produkce a distribuce romských filmů a nad jejich recepcí, jakož i nad dalšími perspektivami romské kinematografie.

Františka Dvorská se o romskou kinematografii zajímá dlouhodobě, o čemž svědčí i témata jejích předchozích bakalářských prací na Masarykově a Karlově univerzitě z let 2005 a 2006, věnovaných tvorbě zřejmě nejznámějšího současného romského filmaře Tonyho Gatlifa (*Dialektika fikce a skutečnosti: Hledání vlastní identity ve filmech Tonyho Gatlifa*) a obrazu Romů v české a československé kinematografii (*Reflexe společenského smýšlení o Romech v československé a české kinematografii*). Tentokrát bylo její ambicí zmapovat všechny romské režiséry a režisérky, ambicí chvályhodnou, protože kupříkladu na Wikipedii v kategorii romští filmoví režiséři najdeme pouze dva zástupce - Charlieho Chaplina (na jehož tvorbu autorka práce rezignuje – řadí ho k osobnostem „jejich(ž) rodová historie (je) natolik obestřena nejrůznějšími mýty a odlišnými verzemi, že už takovou informaci ani nikdo nebere vážně“ - s. 44) a již zmíněného Tonyho Gatlifa.

Vedle deseti tvůrců, jimž jsou věnovány jednotlivé části práce, se diplomantka zmiňuje též o Józsefovi Lojkóvi Lakatosovi, o němž se jí nepodařilo zjistit dostatek informací a seznámit se s jeho dílem. Pokud diplomantce v tomto směru nemohlo být nápomocno Maďarské kulturní středisko, s nímž dle poděkování byla v kontaktu, mohla se případně pokusit se s tímto tvůrcem spojit přes Facebook, na němž má profil.

K jistě záslužné práci, která odpovídá zadání a diplomantka v ní samostatně pracuje s prameny i literaturou, mám jen drobné připomínky – poznámky:

s.36 - pojem ruční, případně malá kamera je široký a může se pod ním skrývat i kamera v plném HD rozlišení 1080p.

s.62 – chybí název projektu Kamily Zlatuškové a Ladislava Cmírala – Ptáčata

Ve výběru mohl být zmíněn kameraman a režisér Csaba Farkas, spolupracující s Bársonyovou. Taktéž mohla být okrajově zmíněna videotvorba, například David Tišer, který se na výstavě "Ministerstvo školství varuje: Segregace vážně škodí Vám i lidem ve Vašem okolí" prezentoval videem Třída snů (2011), dokumentujícím pocity dětských protagonistů filmu Petra Šichy Bastardi o brutalitě romských žáků na speciální základní škole. Nebo video Věry Duždové Tao (2011), připomínající situaci zdravých romských dětí, které tzv. zvláštní školy vzdělávaly v programu pro děti s lehkým mentálním postižením.

V části týkající se distribuce mohla být zmíněna iniciativa, o níž se zasloužil Sami Mustafa - Rolling on the Road – promítání filmů přímo v romských mahalách. Přiblížit se romským divákům se pokusil i režisér Martin Šulík, který v červenci letošního roku uspořádal premiéru svého filmu Cigán na louce za vesnicí Richnava, poblíž romské osady, kde se film natáčel.

Doporučuji práci k obhajobě

Navrhovaná známka: výborně

V Praze 18.9.2011

PhDr. Taťána Marková
oponentka